

Quickscan Wet natuurbescherming

Nieuwbouwplan Engelandlaan te Zoetermeer

Rapportnummer: 20190901/rap01
Status rapport: versie 2
Datum rapport: 25-11-2020

Auteur: I. Cameron
Projectleider: P.I. Godschalk
Kwaliteitscontrole: P.I. Godschalk

Opdrachtgever: De Goede Woning
T.a.v. de heer Jongeling
Postbus 11
2700 AA Zoetermeer

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Wet natuurbescherming	1
1.2.1 Soortenbescherming	1
1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden	2
1.2.3 Bescherming houtopstanden	2
1.3 Overige gebiedenbescherming	2
1.4 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid	3
1.4.1 De Groenkaart en Visie Biodiversiteit (2013)	3
1.4.2 De Zoetermeerse gedragscode en veldgidssoorten	3
1.5 Doel	4
1.6 Kwaliteitsborging	5
1.7 Leeswijzer	5
2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	6
2.1 Beschrijving huidige situatie	6
2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie	8
3 METHODE	9
3.1 Opzet onderzoek	9
3.2 Literatuuronderzoek	9
3.3 Veldonderzoek	9
4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK	12
4.1 Flora	12
4.1.1 Wet natuurbescherming	12
4.1.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid	12
4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	12
4.3 Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)	13
4.4 Algemene broedvogels	13
4.4.1 Wet natuurbescherming	13
4.4.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid	13
4.5 Vleermuizen	14
4.6 Grondgebonden zoogdieren	14
4.6.1 Wet natuurbescherming	14
4.6.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid	14
4.7 Amfibieën	14
4.8 Reptielen	15
4.9 Vissen	15
4.9.1 Wet natuurbescherming	15
4.9.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid	15
4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	15
4.10.1 Wet natuurbescherming	15
4.10.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid	15
4.11 Samenvatting resultaten	16
5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN	17
5.1 Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	17
5.2 Algemene broedvogels	17
5.2.1 Effecten	17
5.2.2 Maatregelen	17
5.3 Vleermuizen	18
5.3.1 Effecten	18
5.3.2 Maatregelen	18
5.4 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	18

6 GEBIEDENBESCHERMING.....	19
6.1 Natura 2000	19
6.2 Planologische gebiedenbescherming	20
7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	21
7.1 Soortenbescherming	21
7.2 Zoetermeers beleid	22
7.2.1 Soortenbescherming	22
7.2.2 Groencompensatie	22
7.3 Gebiedenbescherming.....	22
BRONNEN ZOETERMEERS BELEID.....	23

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Woningcorporatie De Groene Woning heeft het voornemen om woningbouw te realiseren in de Engelandlaan. Hierbij wordt een woongebouw van circa 50 meter hoog met daarin 85 appartementen gerealiseerd. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de huidige natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

1.2 Wet natuurbescherming

1.2.1 Soortenbescherming

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld:

Bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, bastaardkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat. (bron: Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, d.d. 9 november 2016)

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij de desbetreffende provincie (in provincie Zuid-Holland is de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) de uitvoerende instantie). De provincie (het bevoegd gezag) toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Dient het planvoornemen in één van de in de wet genoemde belangen (bijv. in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats)?
- Is er een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 Bescherming Natura 2000-gebieden

Via de Wnb is tevens de bescherming van Natura 2000-gebieden vastgelegd. De Wnb stelt dat het verboden is om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor projecten die een significant negatief effect kunnen hebben op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast plannen in of nabij Natura 2000-gebieden, kunnen ook plannen op grotere afstand van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten tot gevolg hebben:

- Plannen kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Een toename van meer dan 0,00 mol N/ha/jr vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.
- Plannen kunnen een negatief effect hebben op (leefgebied van) kwalificerende soorten buiten een Natura 2000-gebied, waardoor nadelige effecten optreden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Dit kan het geval zijn wanneer het foerageergebied van een kwalificerende soort van een Natura 2000-gebied binnen het plangebied ligt. Effecten op het foerageergebied kunnen leiden tot afname van aantallen binnen het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld bij bruine kiekendief, kleine zwanen, ganzen).

1.2.3 Bescherming houtopstanden

Volgens artikel 4.2 Wnb is het verboden een houtopstand buiten de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te vellen zonder melding bij het bevoegd gezag. Bovendien geldt een herplantplicht. Een houtopstand bestaat uit 10 are of meer of is een rijbeplanting van meer dan 20 bomen en moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering, bijvoorbeeld voor houtopstanden op erven, fruitbomen voor productie of griendend en hakhout (zie voor de volledige lijst art. 4.1 van de Wnb).

Voor houtopstanden binnen de bebouwde kom is de Wnb niet van toepassing, maar geldt het beleid van de gemeente waarbinnen de projectlocatie gelegen is.

Voor dit project is toetsing aan het onderdeel Houtopstanden niet van toepassing.

1.3 Overige gebiedenbescherming

Binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS) geldt het 'Nee, tenzij'-beschermingsregime. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (per saldo) is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn onder andere bodemkenmerken, landschappelijke waarden en natuurwaarden. Eventuele schade moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd.

Naast de bescherming van het NNN zijn in sommige provincies, waaronder Zuid-Holland tevens overige gebieden planologisch beschermd, zoals weidevogelgebieden. Binnen dergelijke gebieden geldt (evenals het geval is voor het NNN) het Nee, tenzij-regime.

1.4 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid

Naast de soorten die onder de Wnb beschermd zijn, heeft Zoetermeer een eigen beleid.

1.4.1 De Groenkaart en Visie Biodiversiteit (2013)

De Groenkaart vormt een integraal afwegingskader voor groenfuncties in Zoetermeer en zet in op: groen op elk niveau van de stad, het waarderen van (de kwaliteit van het) groen en het verbinden van groen. Hierbij wordt een set spelregels gevoegd voor het omgaan met het groen. Onderdelen van het bomenbeleid vormen input voor het opstellen van de Groenkaart. Gelijktijdig met de Groenkaart is ook de Visie Biodiversiteit vastgesteld.

De ambitie van de Visie Biodiversiteit is om de biodiversiteit, en de waardering van de inwoners hiervoor, op peil te houden en waar mogelijk te vergroten. Dat moet gebeuren binnen de (afnemende) financiële mogelijkheden van de gemeente. Er wordt een stimulerende koers aangehouden gericht op samenwerking, inspiratie en communicatie, binnen de huidige budgetten.

Op de Groenkaart is de ontwikkellocatie aangeduid als Stadsgroen hoog-dynamisch. Het gaat hierbij om grootschalige functies, zoals woningbouw, (gebouwde) recreatievoorzieningen, kantoren, herstructurering en dergelijke. Bij het project in de Engelandlaan wordt groen verwijderd. Groencompensatie is afdwingbaar bij ontwikkelingen in afwijking van het bestemmingsplan die ten koste gaan van de groenfunctie en/of de groenbeleving. Met de *gemeentelijke generieke rekenmethode* kan beoordeeld worden hoe gecompenseerd moet worden. Voor hoog-dynamisch stadsgroen wordt bij ontwikkelingen groencompensatie in eerste instantie in het gebied zelf gezocht.

Op de Kansrijke habitatskaart van de Visie Biodiversiteit is het projectgebied aangeduid als bebouwing. Met de voorgenomen werkzaamheden veranderen de functies zoals in de kansrijke habitatskaart niet: de woningbouw biedt kansen voor soorten die van bebouwing kunnen profiteren.

1.4.2 De Zoetermeerse gedragscode en veldgidssoorten

In Zoetermeer geldt voor het beheer en als soorten bescherming de gedragscode en de zogenaamde veldgidssoorten. Voor de door de minister goedgekeurde gedragscode (=onthefving uit de Flora en faunawet) is een ruimere spectrum van soorten opgenomen en de soorten van de Flora- en Faunawet (F&F-wet) en de Rode Lijst (RL). Deze soorten zijn in een veldgids samengevat en dienen als leidraad. Bij toetsing moet daarom gekeken worden naar de aanwezigheid van de Zoetermeerse "veldgids" soorten.

De bescherming van soorten in Zoetermeer is opgenomen in het document *Gedragscode van de gemeente Zoetermeer in het kader van de Flora- en faunawet* (2015). De zogenaamde veldgidssoorten zijn vastgelegd in de *Veldgids beschermde planten en dieren van Zoetermeer* (Vos & Szegedi, 2011).

Er zijn 116 soorten (excl. algemene inheemse broedvogels) beschermd in de F&F-wet (waarvan 11 soorten ook in de RL staan). Daarnaast zijn er nog 40 RL soorten in Zoetermeer beschermd, die niet in de F&F-wet staan. In totaal zijn er dus 156 soorten (exclusief de algemene inheemse broedvogels) beschermd in het Zoetermeers biodiversiteitsbeleid. Een deel van deze soorten staat eveneens in de Wnb. Het kan echter voorkomen dat de bescherming van deze soort in de Wnb anders is dan die in het Zoetermeers beleid. Bij soorten die zowel in de Wnb als het Zoetermeers beleid staan, is dus aan beide regelingen getoetst.

Binnen de F&F-wet wordt onderscheid gemaakt tussen tabel 1-, tabel 2- en tabel 3-soorten:

- Voor soorten uit tabel 1 is een vrijstelling van toepassing bij werkzaamheden van:
 - o ruimtelijke ontwikkeling en inrichting
 - o bestendig beheer en onderhoud.
- Voor soorten uit tabel 2 is een vrijstelling uitsluitend van toepassing, mits aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door de minister van (toenmalig) EZ goedgekeurde gedragscode. De vrijstelling geldt dan bij:
 - o ruimtelijke ontwikkeling en inrichting
 - o bestendig beheer en onderhoud
- Voor soorten uit tabel 3 is een vrijstelling uitsluitend van toepassing, mits aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door de minister van (toenmalig) EZ goedgekeurde gedragscode én alleen als het gaat om werkzaamheden van:
 - o bestendig beheer en onderhoud

De realisatie van nieuwbouwwoningen in de Engelandlaan valt onder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. In hoofdstuk 4 (en 5) van deze rapportage wordt nader ingegaan op de aanwezige flora en fauna.

1.5 Doel

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb (soortenbescherming en bescherming Natura 2000-gebieden) of planologische gebiedenbescherming optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen. Hier zijn onderzoeksvragen met betrekking tot het Zoetermeers Natuurbeleid aan toegevoegd.

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk²?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. Zoetermeers biodiversiteitsbeleid:

- Z1. Welke Zoetermeers-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- Z2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- Z3. Welke werkwijze of compensatie en inpassing kan toegepast worden om deze negatieve effecten te voorkomen en/of beperken?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN, binnen belangrijke weidevogelgebieden of andere provinciaal beschermde groengebieden?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming (voortoets, verslechteringstoets, passende beoordeling en/of Nee, tenzij-toets) noodzakelijk?

² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

1.6 Kwaliteitsborging

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

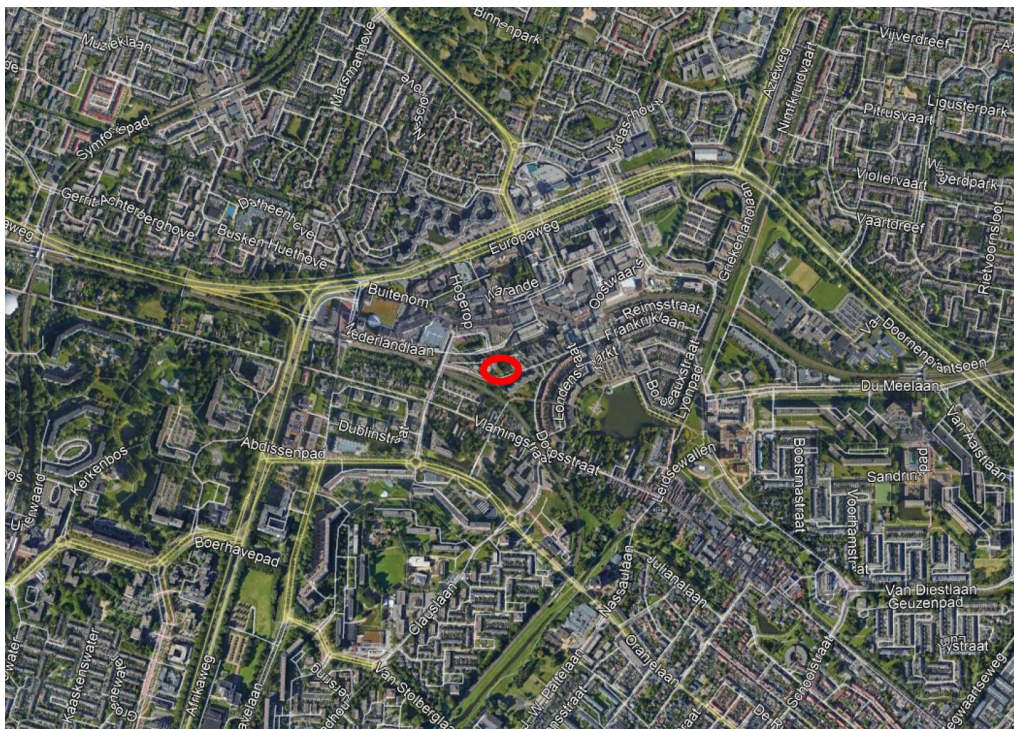
1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de methode, waarop een quickscan soortenbescherming wordt uitgevoerd, beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort beargumenteerd of een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk is. In hoofdstuk 7 worden (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.5) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

2 HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Beschrijving huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Engelandlaan in de centrumwijk van Zoetermeer (figuur 2-1). Ten noorden ligt het winkelcentrum van de stad. Tussen dit winkelcentrum en het plangebied loopt het spoor, evenals ten zuidwesten van het plangebied. Verder zijn wegen, stukjes groen en woningen en kantoorpanden aanwezig.

Figuur 2-1. Globale ligging plangebied (rood) in Zoetermeer. Bron ondergrond: Google Earth.

Figuur 2-2. Het plangebied (rood) aan de Engelandlaan in Zoetermeer. Bron ondergrond: Google Maps.

Het betreft het grasveld aan de Engelandlaan gelegen tussen wooncomplexen City House en Dutch Port (figuur 2-2). Op het gras bevinden zich acht bomen, alle zonder holtes. De grootste twee bomen, gewone vleugelnoten (geplant in 1993), staan parallel aan het Dutch Port gebouw. In de zuidwesthoek staat een trio tamme kastanjes en in de noordoosthoek staan drie jonge rode esdoorns (geplant in 2017). In het noorden van het plangebied zijn ondergrondse afvalcontainers aanwezig.

City House en Dutch Port zijn beide gebouwen met spouwmuur met open stootvoegen. Langs de Engelandlaan en langs het spoor zijn bomenrijen van iep aanwezig. Aan de parkeerplaatsen bij de noordoosthoek van City House staan twee hoge Italiaanse populieren (geplant in 1985).

Figuur 2-3. Huidige situatie plangebied.

2.2 Werkzaamheden en toekomstige situatie

Op het grasveld aan de Engelandlaan, gelegen tussen wooncomplexen City House en Dutch Port, wordt woningbouw gerealiseerd. Bijbehorend wordt een aantal parkeerplaatsen (en overige verharding zoals stoep) aangelegd. Hiertoe wordt het terrein bouwrijp gemaakt, waarbij onder andere bomen worden verwijderd. Het concept ontwerp (figuur 2-4) bestaat uit een gebouw van circa 50 meter hoog (14 verdiepingen) met daarin 85 appartementen. In het concept ontwerp wordt ook een aantal bomen geplant. De planning van de werkzaamheden is niet bekend.

Figuur 2-4. Voorlopig inrichtingsplan voorgenomen ontwikkeling. Bron: Voorontwerp Engelandlaan 140 Zoetermeer, 01-10 Architecten, d.d. 21-8-2019.

3 METHODE

3.1 Opzet onderzoek

Een quickscan Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming) is een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn in de regel 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

Zoetermeers biodiversiteitsbeleid

Zoals benoemd in hoofdstuk 1 valt de realisatie van nieuwbouw in de Engelandlaan onder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. F&F-wet tabel 1-soorten worden in deze rapportage derhalve achterwege gelaten. Voor tabel 2-soorten geldt ook een vrijstelling mits aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Deze soorten zijn wel meegenomen in de toetsing. Voor tabel 3-soorten geldt geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, deze soorten zijn eveneens getoetst.

3.2 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Ten aanzien van flora is een zoekgebied van circa 10 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. Voor fauna is een zoekgebied van circa 5 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. De NDFF is geraadpleegd op 19 maart 2020. Hierbij zijn waarnemingen tot 5 jaar terug ingezien.

Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur (Verspreidingsatlas, SOVON, RAVON, Zoogdiervereniging, Vlinderstichting, etc.) en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 Veldonderzoek

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Op 23 maart 2020 is het veldbezoek uitgevoerd; hierbij was sprake van zonnig weer met 9 graden Celsius en windkracht 3 Bft. Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen).

De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied wordt beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens wordt gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierzwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek bepalen we of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast wordt gezocht naar sporen van jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte wordt beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast zoeken we ook naar sporen van deze nesten, bijvoorbeeld braakballen, uitwerpselen op de grond of muren, territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens letten we op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageroutes beschermd.

Voor vleermuizen wordt bepaald of gebouwen en/of bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig, echter zijn er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden wel gebouwen. Tijdens het veldbezoek zijn de gebouwen (in de directe omgeving) zelf niet betreden, maar van buiten geïnspecteerd;
- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen worden met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken.

Tevens wordt tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij wordt bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens wordt (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte wordt bepaald of sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, wordt tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. eekhoorn, das, kleine marterachtigen), waarbij wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt. Bij aanwezigheid van een potentieel geschikt voortplantingswater voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd. Bij aanwezigheid van potentieel geschikt landhabitat wordt direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van beschermde amfibieën tussen de vegetatie en op donkere, vochtige plekken (onder stukken hout e.d.).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek wordt gelet op de mogelijke aanwezigheid van geschikt habitat voor reptielen, zoals zanderige, structuurrijke plekken en schuilmogelijkheden. Indien sprake is van geschikt habitat wordt (bij uitvoering van het veldbezoek in de geschikte periode) direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op eventueel aanwezige individuen (onder takkenhopen e.d.).

Vissen

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of oppervlaktewater (indien aanwezig) geschikt is voor beschermde vissoorten. Hierbij wordt gelet op o.a. bodemsubstraat, helderheid, voedselrijkdom en de aanwezigheid van onderwater- en oevervegetatie. Bij ogenschijnlijke geschiktheid van de watergang voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij wordt o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbeplanting (voor platte schijfhoren). Tijdens het veldbezoek wordt direct gelet op aanwijzingen van gebruik van het plangebied door beschermde ongewervelden (o.a. poppen, vervellingshuidjes, larven, nimfen). Bij aanwezigheid van potentieel geschikte watergang/poel (voor beschermde libellen, waterkevers en platte schijfhoren) wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

4 RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

Per soortgroep wordt besproken welke beschermde soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Bij soortgroepen waar naast de Wnb soorten beschermd zijn onder het Zoetermeers biodiversiteitsbeleid zijn subparagrafen toegepast. Wanneer alle soorten van Zoetermeers beleid reeds besproken zijn onder de Wet natuurbescherming, zijn er geen subparagrafen. De woningbouw in de Engelandlaan valt onder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting: soorten van F&F-wet tabel 1 worden daarom buiten beschouwing gelaten (zie paragraaf 1.4.2).

4.1 Flora

4.1.1 Wet natuurbescherming

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde soorten voor (kunnen) komen: akkerboterbloem, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, naakte lathyrus en schubvaren.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geen geschikt biotoop bevat is voor beschermde flora (beschermde flora is dan ook niet aangetroffen):

Akkerboterbloem groeit op zonnige, open plaatsen op vrij droge tot vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke, leemrijke grond, zoals te vinden is op akkers en zelden op ruderaal plaatsen. Kartuizer anjer komt voor op droge, matig voedselarme, vaak kalkhoudende grond, zoals in schraal grasland, kalkgrasland, bermen en rotsachtige plaatsen. Het kluwenklokje is te vinden op matig droge tot vaak vochtige, matig voedselrijke, kalkhoudende en humushoudende grond in bermen, (kalk)grasland, iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen. Muurbloem groeit op zonnige plaatsen op droge, oude, sterk verweerde, met zachte kalkspecie gevoegde muren en kalkrotsen, zoals op kademuuren, kerkhofmuren, oude stadsmuren en ruïnes. Naakte lathyrus komt voor op open plaatsen op matig droge tot matig vochtige, matig voedselrijke, kalkrijke grond, zoals in akkers, bermen, dijken, omgewerkte grond, bosranden, struwelen en langs spoorwegen. Schubvaren groeit op droge, kalkrijke, niet te voedselarme tot niet te voedselrijke muren en rotsen.

4.1.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid

Naast de hierboven genoemde Wnb-beschermde soorten komen volgens literatuuronderzoek de volgende Zoetermeers-beschermde soorten voor in de omgeving (exclusief soorten reeds besproken in par. 4.1.1):

- F&F-wet tabel 2-soorten: bijenorchis, daslook, gele helmbloem, grote keverorchis, gulden sleutelbloem, wilde herfsttijloos, hondskruid, klein glaskruid, moeraswespenorchis, prachtklokje, rapunzelklokje, ruig klokje, steenbreekvaren, stengelloze sleutelbloem, stijf hardgras, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis, wilde kievitsbloem, wilde marjolein en zomerklokje
- Rode Lijst soorten: bosaardbei, goudhaver, harige ratelaar, kamgras, trosdravik en welriekende agrimonie

Voor bovengenoemde soorten is in het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig. Factoren als voedselrijkdom, zonlicht, en type grond spelen hierin een rol. Zo is het plangebied te voedselrijk en te vochtig voor stijf hardgras. Beschermde flora is dan ook niet aangetroffen.

4.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4 broedvogels) voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is voor deze soorten. Geschikte nestplaatsen (veelal i.c.m. geschikt habitat) ontbreken.

Boomvalk, buizerd, havik, oehoe, ransuil, slechtvalk, sperwer, wespendif en zwarte wouw maken gebruik van oude kraaien- ekster- of roofvogelnesten en/of bouwen nesten in hoge (meestal naald)bomen of gebouwen. In de paar bomen in het plangebied zijn geen nesten aanwezig en gebouwen ontbreken. Het ontbreken van gebouwen maakt het plangebied dan ook ongeschikt voor de gebouwbroedende gierzwaluw en huismus. De kerkuil broedt ook in gebouwen of in nestkasten (welke ook niet aanwezig zijn). De ooievaar broedt op hoge plaatsen in een kenmerkend rond, plat nest; de roek broedt in kolonieverband in (hoge) boomkruinen; en de steenuil is een holenbroeder.

Deze nest(plaats)en zijn niet aanwezig in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn tevens geen individuen of sporen van deze bovengenoemde vogels aangetroffen.

4.3 Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, inventarisatie gewenst (cat. 5)

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5-broedvogels) voor (kunnen) komen: blauwe reiger, boerenzwaluw, boomkruiper, bosuil, ekster, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, ijsvogel, koolmees, oeverzwaluw, pimpelmees, spreeuw, tapuit, torenvalk, zwarte kraai, zwarte mees en zwarte roodstaart.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor boomkruinbroeders als de ekster. In de boomkruinen zijn echter geen nesten aangetroffen. Voor de overige soorten is het plangebied niet geschikt. Boomholten, gebouwen, en (dichte/brede) struikbegroeiing– nestplaatsen voor de meeste van bovengenoemde soorten, zijn niet aanwezig.

In het plangebied zijn geen nesten of sporen van bovengenoemde soorten waargenomen. In de bomenrijen langs de Engelandlaan (dit is geen onderdeel van het plangebied) zijn in een aantal bomen eksternesten aanwezig.

4.4 Algemene broedvogels

4.4.1 Wet natuurbescherming

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: houtduif, scholekster, merel, waterhoen en roodborst.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor algemene broedvogels. De bomen in het plangebied zijn (in de kruinen) geschikt. Boomholten zijn niet aanwezig. De struikjes aan de randen van het plangebied zijn minimaal geschikt voor struweelbroeders. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten in het plangebied waargenomen.

4.4.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid

Onder de Wnb zijn alle vogels in het broedseizoen beschermd. Onderstaande algemene broedvogels genieten echter een aanvullende bescherming onder het Zoetermeers beleid.

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende onder Zoetermeers beleid beschermde (algemene) broedvogels voorkomen:

- Rode Lijst: gele kwikstaart, graspieper, grutto, kneu, koekoek, nachtegaal, patrijs, ringmus, slobbeend, spotvogel, tureluur, veldleeuwerik, visdief, wielewaal en zomertaling.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is voor bovengenoemde soorten. Geschikte nestplaatsen (en habitat) ontbreken. Het plangebied ligt in stedelijk gebied en biedt nauwelijks tot geen beschutting.

4.5 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied ongeschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Gebouwen zijn afwezig en de bomen bevatten geen holtes, loshangend schors of andere geschikte verblijfplaatsen. In de directe omgeving zijn wel geschikte verblijfplaatsen te vinden: zo zijn er in de naastgelegen gebouwen spouwmuren met open stootvoegen aanwezig (geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen).

Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Wegens de kleine omvang van het plangebied, de inrichting (voornamelijk gras) en het aanbod van alternatieven in de omgeving, is het plangebied als niet-essentieel foerageergebied beoordeeld. Het plangebied is ongeschikt als vliegroute (lijnvormige (doorlopende) elementen zijn niet aanwezig). In de directe omgeving van het plangebied zijn hagen en bomenrijen aanwezig die als (niet-essentiële) vliegroute kunnen fungeren.

4.6 Grondgebonden zoogdieren

4.6.1 Wet natuurbescherming

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde grondgebonden zoogdieren voor (kunnen) komen: boommarter en steenmarter.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is voor deze soorten. Beide marters hebben behoefte aan voldoende groenelementen en schuilplaatsen: deze ontbreken in het plangebied.

De boommarter komt voor in allerlei typen bos en steeds meer in andere biotopen. Hij verblijft met name in boomholten (zoals spechtenholten), holle bomen, inrottingsholten, onder takkenbossen of in (verlaten) holten van andere dieren. De steenmarter komt van oorsprong voor in steenachtige biotopen en tegenwoordig in meer variabele habitats en steeds vaker in stedelijk gebied. Verblijfplaatsen kunnen bijvoorbeeld boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes zijn.

4.6.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende onder Zoetermeers beleid beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen (exclusief soorten reeds besproken in par. 4.6.1):

- Rode Lijst: bunzing, hermelijn en wezel.

Ook voor deze marters is het plangebied niet geschikt: er is onvoldoende groen (t.b.v. beschutting, voedsel) aanwezig en geschikte verblijfplaatsen ontbreken.

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. De hermelijn kan in verscheidene habitats voorkomen, op voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap: de aanwezigheid van woelmuisen en voldoende schuilplaatsen zijn vereist. Schuilplaatsen van deze marters zijn onder andere ruimtes onder/tussen steenhopen of rotsen, holle bomen en oude hopen van bijvoorbeeld konijnen.

4.7 Amfibieën

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde rugstreeppad voor (kan) komen.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is voor de rugstreeppad. De rugstreeppad leeft in terreinen met een vrij open vegetatie en een zandbodem, zoals afgravingen, zandverstuivingen, industrieterreinen, braakliggende terreinen, akkers, duinen, graslandgebieden, etc. Voor de voortplanting is ondiep zoet of licht brak water, liefst vegetatieloos, nodig. Dit habitat is niet aanwezig in het plangebied.

4.8 Reptielen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen voorkomen. Daarnaast is het plangebied ongeschikt: de beschermde zandhagedis bijvoorbeeld, komt voor op zandige bodems met een structuurrijke vegetatie afgewisseld met zonnige, open plaatsen, zoals duin- en heidegebied.

4.9 Vissen

4.9.1 Wet natuurbescherming

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissen voorkomen. Het plangebied is niet geschikt voor (beschermde) vissen, wegens het ontbreken van (oppervlakte)water.

4.9.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende onder Zoetermeers beleid beschermde vissen voorkomen (exclusief soorten reeds besproken in par. 4.9.1):

- F&F-wet tabel 2: kleine modderkruiper en rivierdonderpad.
- F&F-wet tabel 3: bittervoorn.
- Rode Lijst: kroeskarper en paling.

Het plangebied is niet geschikt voor (beschermde) vissen, wegens het ontbreken van (oppervlakte)water.

4.10 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

4.10.1 Wet natuurbescherming

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde ongewervelden voor (kunnen) komen: gevlekte witsnuitlibel en sierlijke witsnuitlibel.

Het plangebied is niet geschikt voor deze libellen wegens het ontbreken van (oppervlakte)water: er is geen geschikt habitat aanwezig.

De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. De sierlijke witsnuitlibel kiest voor schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen, met een goed ontwikkelde gordel van zeggen en biezen.

4.10.2 Zoetermeers biodiversiteitsbeleid

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende onder Zoetermeers beleid beschermde ongewervelden voorkomen (exclusief soorten reeds besproken in paragraaf 4.10.1):

- Rode Lijst: bruin blauwtje, glassnijder, sikkelsprinkhaan, veenmol en vroege glazenmaker.

Uit het veldonderzoek blijkt dat het plangebied niet geschikt is voor deze soorten, wegens het ontbreken van geschikt habitat.

Het bruin blauwtje komt voor in droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden. De glassnijder is te vinden bij helder, matig voedselrijk water met een goed ontwikkelde, vaak hoge en gevarieerde oever- en watervegetatie. De sikkelsprinkhaan leeft in

brede, zonnige bosranden en grazige hellingen met een goed ontwikkelde kruid- en struiklaag. Veenmollen leven in (en op) de grond en hebben een voorkeur voor een vochtige, humusrijke bodem, zoals die te vinden is op de geestgronden (de afgegraven duinen aan de binnenduinrand), tuinbouwgebied en in moestuinen. Met name verlandingszones van (matig) voedselrijke wateren in laagveenmoerassen, met een redelijke tot goede waterkwaliteit, vormen het biotoop van de vroege glazenmaker. Daarbij moeten hoge, deels in het water staande oeverplanten en ondergedoken planten aanwezig zijn.

Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

4.11 Samenvatting resultaten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten die op basis van het literatuur- en veldonderzoek (mogelijk) aanwezig zijn binnen het plangebied.

Tabel 4-1. Mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Soortgroep	(Kans op) aanwezigheid beschermde soorten?			
	Wnb		Zoetermeers beleid	
	Ja	Nee	Ja	Nee/n.v.t.
Flora		x		x
Broedvogels jaarrond beschermd (cat. 1 t/m 4)*		x	zie Wnb	
Broedvogels niet-jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst (cat. 5)*	x		zie Wnb	
Algemene broedvogels	x		x	
Vleermuizen*: foerageergebied	x (niet-essentieel)		zie Wnb	
Vleermuizen*: verblijfplaatsen en vliegroutes		Binnen plangebied		
	Directe omgeving			
Zoogdieren (grondgebonden)		x		x
Amfibieën		x		x
Reptielen		x		x
Vissen		x		x
Vlinders, libellen en overige ongewervelden		x		x

* soortgroep die in het Zoetermeers beleid op dezelfde manier of minder beschermd zijn dan onder de Wnb.

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten (tabel 4-1, soorten uit kolom 'ja'). Daarnaast dient men (in het kader van de zorgplicht) tevens rekening te houden met de (binnen de provincie Zuid-Holland) van bescherming vrijgestelde soorten (o.a. egel).

Doordat reeds duidelijk is dat de beschermde soorten uit de soortgroepen flora, broedvogels met jaarrond beschermde nesten, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden niet aanwezig zijn binnen het plangebied, worden deze in het vervolg van voorliggende rapportage verder niet behandeld.

5 EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.1 t/m 5.3 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie paragraaf 4.11) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken.

In paragraaf 5.4 worden enkele aanvullende maatregelen (ten aanzien van de zorgplicht én het voorkomen van tussentijdse vestiging van beschermde soorten) beschreven.

5.1 Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Het plangebied is geschikt voor boomkruinbroeders zoals de ekster. Het plangebied is voor de (mogelijk) aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het hooguit om enkele broedparen gaat. Bovendien zijn tijdens het veldbezoek geen nesten in het plangebied aangetroffen en zijn in de omgeving voldoende alternatieve nestlocaties te vinden. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland. Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen. De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de algemene broedvogels) besproken in paragraaf 5.2.

5.2 Algemene broedvogels

5.2.1 Effecten

Het plangebied is geschikt voor boomkruinbroeders zoals de houtduif. Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten worden verstoord en/of vernield. De verstoring die als gevolg van de werkzaamheden kan optreden, is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding. Dit aangezien de te verwachten soorten algemeen in Nederland voorkomen en de verstoring slechts van tijdelijke aard is. Verstoring van nesten veroorzaakt derhalve geen overtreding van de Wnb. Door vernieling van nesten wordt de Wnb echter wel overtreden.

5.2.2 Maatregelen

Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het reguliere broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode 15 maart t/m 15 juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Het is mede afhankelijk van weersomstandigheden of ook buiten deze periode wordt gebroed door vogels. Derhalve dient men voorafgaande aan het werk contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen.
- Indien de werkzaamheden in het reguliere broedseizoen uitgevoerd dienen te worden:
 - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de bomen, struiken en andere beplanting rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen;
 - o als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaand aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien.

Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd.

5.3 Vleermuizen

5.3.1 Effecten

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de voorgenomen werkzaamheden gaat dit foerageergebied verloren. Het plangebied is niet-optimaal geschikt en mede daarom als niet-essentieel foerageergebied beschouwd. Het verdwijnen van niet-essentieel foerageergebied leidt niet tot overtreding van de Wnb. Mogelijk worden echter foeragerende vleermuizen door de werkzaamheden verstoord: dit is een overtreding van artikel 3.5 van de Wnb.

Verblijfplaatsen

De naburige gebouwen ('City House' en 'Dutch Port', zie hoofdstuk 2) zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Bij de geplande werkzaamheden voor het realiseren van de nieuwbouw in het plangebied (zoals heien) kunnen negatieve effecten op naburige vleermuisverblijfplaatsen niet op voorhand worden uitgesloten.

5.3.2 Maatregelen

Foerageergebied

Door de werkzaamheden overdag uit te voeren wordt vermeden dat (mogelijk) foeragerende vleermuizen verstoord worden en hoeft geen ontheffing op de Wnb te worden aangevraagd.

Verblijfplaatsen

Een nader onderzoek is nodig om te bepalen of verblijven in de naburige gebouwen zitten en er daarmee sprake is van een negatief effect (en overtreding Wnb). Wanneer de Wnb wordt overtreden (en dit niet te voorkomen is middels maatregelen) is een ontheffing noodzakelijk.

5.4 Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden;
- Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen;
- Eventueel aanwezige egels uit werkgebied verplaatsen.

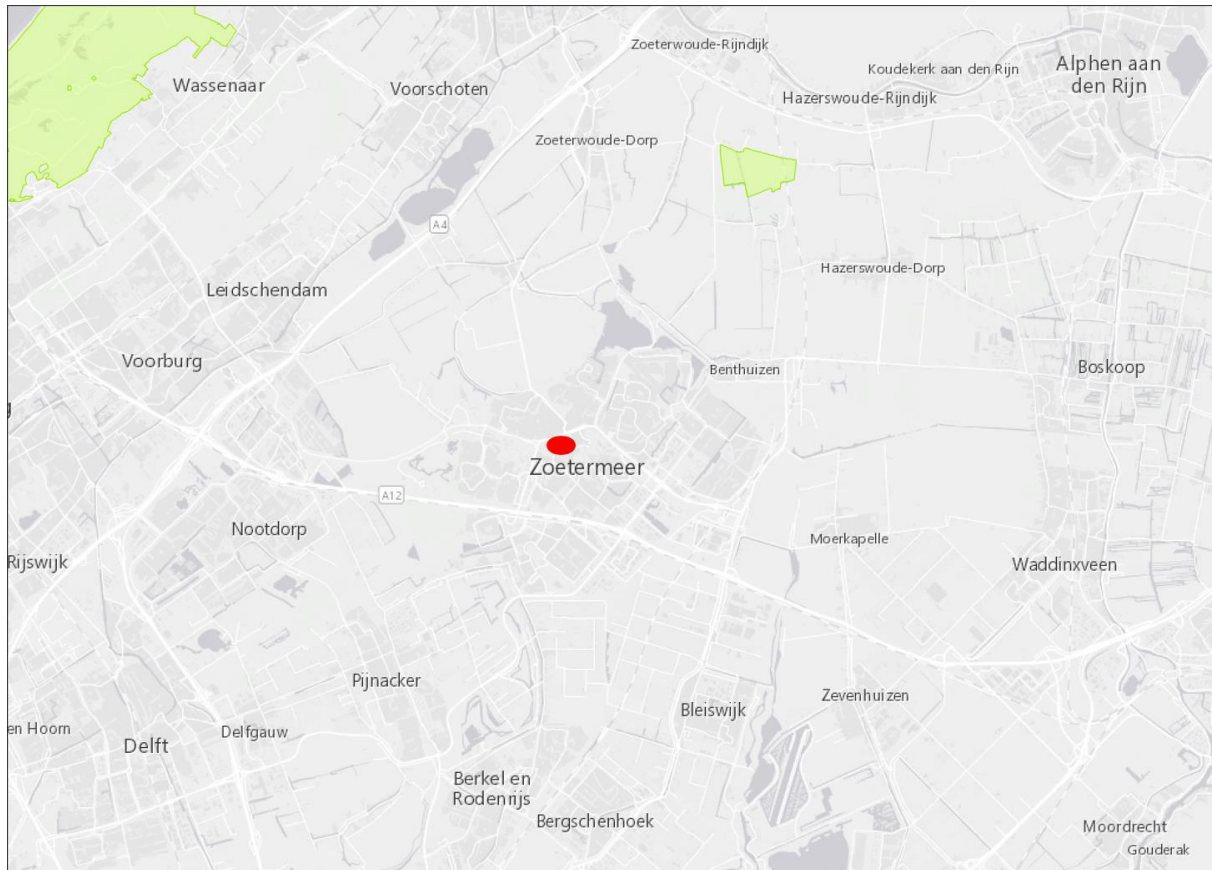
Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen;
- Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden (bijvoorbeeld de kleine plevier en scholekster). Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt (zie tevens paragraaf 5.2). Indien dit niet mogelijk is, dienen (vanaf de start van het broedseizoen) maatregelen te worden genomen om het terrein broedvrij te houden (gebruik van linten, regelmatige betreding door man met hond e.d.).

6 GEBIEDENBESCHERMING

6.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (zie figuur 6-1), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom en de afstand (ruim 6 kilometer) van beschermde natuurgebieden, worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Figuur 6-1. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen).

Bron: <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?>

Voor de beoordeling van stikstofeffecten is het van belang te vermelden dat het Programma Aanpak Stikstof eind mei 2019 is vernietigd. Zodoende kan men niet meer aansluiten bij de PAS en vragen alle projecten die binnen Natura 2000-gebieden een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j tot gevolg hebben om vervolgstappen.

Gezien de omvang van de werkzaamheden en de afstand tot Natura 2000-gebieden zijn stikstofeffecten echter niet bij voorbaat uit te sluiten. Het is mogelijk dat het project een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j in Natura 2000-gebieden tot gevolg heeft. Het project kan – bijvoorbeeld middels toename van het verkeer als gevolg van het planvoornemen, de inzet van werktuigen tijdens de sloop en bouw, toename van emissie in de gebruiksfase, enzovoorts – een toename aan stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden veroorzaken en zodoende het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van stikstofgevoelige habitats in gevaar brengen.

Naar verwachting acht de provincie het derhalve noodzakelijk om een stikstofberekening uit te voeren. Middels een stikstofberekening dient onderzocht te worden of sprake is van een toename in de stikstofdepositie (> 0,00 mol N/ha/j). In de stikstofberekening kan eventueel rekening worden

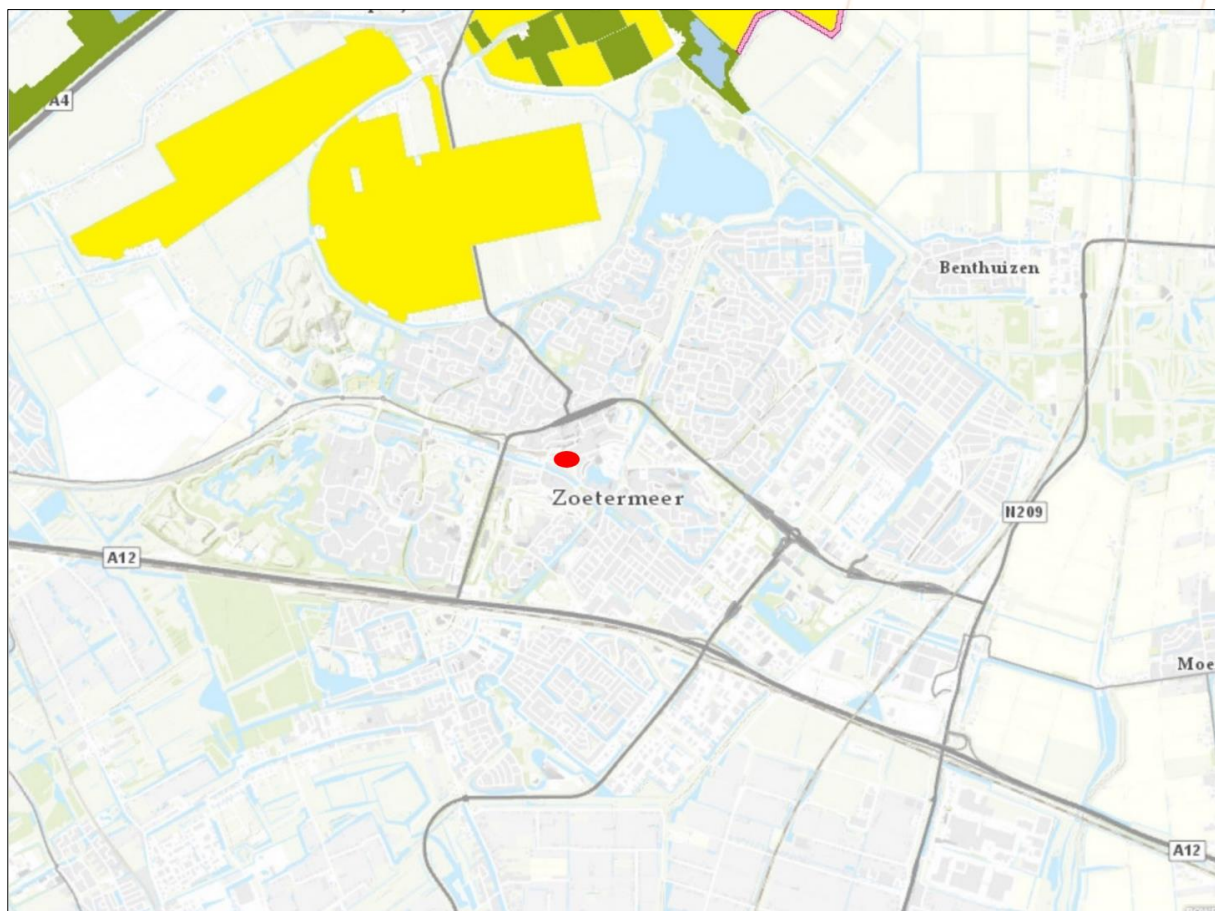
gehouden met interne of externe saldering. Wanneer het project per saldo een depositie boven de 0,00 mol N/ha/j tot gevolg heeft, dient een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen voor stikstofgevoelige natuur te worden uitgevoerd. Hierin worden de ecologische gevolgen uitgebreid onderzocht en gewogen tegen de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-waarden waarop de stikstofdepositie plaatsvindt.

Op basis van bovenstaande is een Natura 2000-voortoets niet van toepassing. Er dient echter wel een stikstofberekening (bijvoorbeeld middels gebruik van AERIUS) te worden uitgevoerd.

6.2 Planologische gebiedenbescherming

Het plangebied ligt niet in het NNN en valt ook niet onder provinciaal beschermde groengebieden zoals belangrijke weidevogelgebieden (zie figuur 6-2). Direct negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Aangezien de voorgenomen ontwikkeling daarnaast kleinschalig is en op enige afstand (circa 3,4 kilometer tot het NNN; 1,6 km tot weidevogelgebied) van beschermde natuurgebieden plaatsvindt worden tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Op basis van bovenstaande is toetsing aan de overige gebiedenbescherming van o.a. het NNN en/of weidevogelgebieden niet van toepassing.

Figuur 6-2. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van het NNN (groen, roze) en/of belangrijke weidevogelgebieden (geel). Bron: <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?>

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten, algemene broedvogels en vleermuizen.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Mogelijk vindt verstoring van vogels en vleermuizen, en vernietiging van vogelnesten plaats.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, nader onderzoek naar vleermuizen is nodig om te bepalen of de naburige gebouwen dienst doen als verblijfplaats.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

In onderstaande tabel zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen opgenomen. Voor de volledigheid is aan deze tabel tevens de eventuele noodzaak van aanvullend ecologisch onderzoek opgenomen.

Tabel 7-1. Overzicht benodigde voorzorgsmaatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groepen)	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Vogels	- Werken buiten het broedseizoen (regulier gezien loopt dit van half maart t/m half juli). - Indien de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden: - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de struiken en bomen rooien. Voorafgaand aan het rooien dient men contact op te nemen met een ecooloog; - o als de struiken en bomen niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren.
Vleermuizen	- Werken bij daglicht om verstoring van (foeragerende) vleermuizen te voorkomen; - Een nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk.
Aanvullende voorzorgsmaatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	
- Aanwezige beplanting binnen het plangebied (met name bomen en struiken) zoveel mogelijk behouden; - Enkel bij daglicht werken om verstoring van nacht-actieve soorten (zoals vleermuizen) te voorkomen; - Eventueel aanwezige egels uit werkgebied verplaatsen; - Vorming van grote zandhopen voorkomen; dit vormt (bij aanwezigheid van steile kanten) een geschikte broedlocatie voor oeverwaluizen; - Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden vogels van pioniersituaties gaan broeden.	

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Dat is mogelijk het geval voor vleermuizen: dit blijkt uit nader onderzoek.

7.2 Zoetermeers beleid

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. het Zoetermeers beleid worden beantwoord:

7.2.1 Soortenbescherming

Z1. Welke Zoetermeers-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Geen, naast soorten die onder de Wnb reeds (op dezelfde wijze of strikter) beschermd zijn. Zie voor de Wnb-beschermde soorten S1 bij paragraaf 7.1.

Z2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Zie S2 bij par. 7.1.

Z3. Welke werkwijze of compensatie en inpassing kan toegepast worden om deze negatieve effecten te voorkomen en/of beperken?

Zie S3 en S4 bij par. 7.1.

7.2.2 Groencompensatie

Bij het nieuwbouwproject in de Engelandlaan wordt groen verwijderd. Dit groen is niet beschermd onder de Wnb, echter is wel het gemeentelijk beleid van toepassing (zie paragraaf 1.4.1).

Groencompensatie is afdwingbaar bij ontwikkelingen in afwijking van het bestemmingsplan die ten koste gaan van de groenfunctie en/of de groenbeleving. Met de *gemeentelijke generieke rekenmethode* kan beoordeeld worden hoe gecompenseerd moet worden.

7.3 Gebiedenbescherming

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Lig het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN, binnen belangrijke weidevogelgebieden of andere provinciaal beschermde groengebieden?

Nee.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Direct negatieve effecten en effecten als gevolg van visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht kunnen worden uitgesloten. Negatieve stikstofeffecten zijn niet uit te sluiten.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Nee. Wel dient een stikstofberekening (bijvoorbeeld middels gebruik van AERIUS) te worden uitgevoerd.

BRONNEN ZOETERMEERS BELEID

Gemeente Zoetermeer (2015). De Groenkaart. Geraadpleegd via:

<https://www.zoetermeer.nl/document.php?m=89&fileid=164998&f=043bd58aca9e906ae24640cded83e8f4&attachment=1&c=58633>

Gemeente Zoetermeer (2015). Gedragscode van de gemeente Zoetermeer in het kader van de Flora- en faunawet 2015. Geraadpleegd via:

<https://www.zoetermeer.nl/document.php?m=89&fileid=161408&f=a3635aa79cc18392f27907af8862d32e&attachment=1&c=24931>

Gemeente Zoetermeer (2013). Visie Biodiversiteit. Geraadpleegd via:

<https://www.zoetermeer.nl/document.php?m=89&fileid=114369&f=32c3b32e557c28f5f367ec8a5e2d752b&attachment=1&c=58633>

Vos, J. & Szegedi, H. (2011). Veldgids beschermde planten en dieren van Zoetermeer. Geraadpleegd via:

<https://www.zoetermeer.nl/document.php?m=89&fileid=161411&f=b69e56c67689eb7dafef3b1614c59a4d&attachment=1&c=24931>